

به نام خدا

زایمان طبیعی بدون درد چيست؟

تهيه کننده:

(دپارتمان آموزش به بیماران)

زایمان طبیعی بدون درد چیست؟

قرن هاست که مادران، نوزادان خود را به دو شکل طبیعی و سزارین به دنیا می آورند. امروزه روشی برای انجام زایمان طبیعی ابداع شده که طی آن سعی می شود مادر بدون تحمل درد زیاد، نوزاد خود را به دنیا بیاورد. این روش، زایمان طبیعی با بی حسی اپیدورال می باشد.

بی حسی اپیدورال چیست؟

این نوع بی حسی، درد مداوم در قسمت تحتانی بدن فرد را سرکوب می کند و این امکان را به فرد می دهد که بدون بی هوشی درد خود را احساس نکند. اگر خانم بارداری بخواهد نوزاد خود را با بی حسی اپیدورال به دنیا بیاورد، داروهای ضد درد از طریق لوله ای به منطقه ای خاص در ناحیه ستون فقرات او (کانال نخاعی) وارد می شود. این داروها، پیام های دردی را که از نخاع به طرف مغز می روند را سرکوب می کنند. استفاده از این روش برای کاهش درد در حین زایمان طبیعی در ایلات متحده بسیار رایج است. بنابراین بسیاری از زنان اقدام به زایمان طبیعی با این روش می کنند. لازم به ذکر است که تزریق داروی ضد درد به ناحیه ستون فقرات باید توسط متخصص بیهوشی انجام بگیرد.

چگونه این کار انجام می شود؟

متخصص بیهوشی، پشت مادر باردار را با مواد خاص ضد عفونی می کند و سپس سوزن توخالی را بین استخوان های کوچک ستون فقرات وارد می کند. هنگامی که سوزن در فضای اپیدورال قرار گرفت، لوله ای نازک را که کاتتر نام دارد در این فضا قرار می دهند و سوزن را بر می دارند.

استفاده از این روش اگرچه ترس بسیاری از مادران را برای زایمان طبیعی از بین می برد، اما لازم به ذکر است که متخصص بیهوشی و متخصص زنان خبره ای را برای این کار می طلبد تا همه چیز به خوبی پیش برود.

سپس داروی ضد درد را از طریق لوله نازک کاتتر وارد بدن مادر می کنند و چون اعصاب انتقال دهنده حس درد، سرکوب می شوند، درد فرد کاهش پیدا می کند. بنابراین مادر با تحمل کمترین درد حاصل از انقباضات رحمی و خروج نوزاد از رحم می تواند خاطره خوبی از زایمان طبیعی داشته باشد. انجام تنفس عمیق از طریق بینی باید توسط مادر انجام بگیرد.

چه زمانی می توان از اپیدورال در طی زایمان طبیعی استفاده کرد؟

هر خانم بارداری می تواند در هر مرحله از مراحل زایمان خود درخواست بی حسی اپیدورال داشته باشد. اکثر زنان باردار هنگامی طلب دریافت این بی حسی را دارند که درد زایمان شدید شده است و دهانه رحم معمولاً بین ۵ تا ۶ سانتی متر باز شده است.

لوله وارد شده برای تزریق بی‌حسی اپیدورال می‌تواند تا آخر زایمان و خروج جفت در بدن مادر باقی بماند و حتی می‌تواند درد ناشی از بخیه‌ها را تسکین دهد.

آیا داروهای بی‌حسی اپیدورال بر جنین اثر می‌گذارند؟

زایمان طبیعی بدون درد با وارد کردن دارو از طریق لوله‌ای نازک به ناحیه ستون فقرات مادر انجام پذیرد، اما آیا این داروها بر سلامت جنین اثر می‌گذارند؟

؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟؟

مزایای استفاده از بی‌حسی اپیدورال:

✓ کاهش درد در حین زایمان طبیعی که هدف اصلی این روش می‌باشد.

✓ اگر زن بارداری دارای فشارخون بالا باشد، معمولاً برای انجام زایمان طبیعی با مشکل روبرو می‌شود اما این روش می‌تواند به کاهش فشارخون او کمک کند.

✓ اگر این روش در کشوری مانند ایران که آمار سزارین بالایی دارد همه‌گیر شود هم به نفع مادران است، هم به نفع نوزادان و در کل سلامت مادر و کودک را تا حد زیادی ارتقا می‌بخشد. اگر مادران در جامعه ما بدانند که زایمان طبیعی بدون درد هم امکانپذیر است، بسیاری از مادرانی که به علت فرار از درد طبیعی به سراغ سزارین می‌روند، به این روش روی می‌آورند.

معایب استفاده از بی‌حسی اپیدورال:

✓ **بی‌دردی ناکافی:** گاهی دیده شده است که استفاده از داروها مؤثر واقع نمی‌شود و تنها بخشی از شکم مادر بی‌حس می‌شود و تا حدی درد زایمان طبیعی را دارد (حدود ۱ در هر ۸ نفر)؛ در این صورت متخصص بی‌حوشی باید دوز دارو را افزایش دهد.

✓ **خارش:** ممکن است حس خارش در فرد ایجاد شود که معمولاً شدید نمی‌باشد.

✓ **لرز:** ممکن است فرد احساس لرز داشته باشد.

✓ **تب:** احتمال بروز تب در فرد وجود دارد.

✓ **احساس ضعف و یا سنگینی:** ممکن است پاهای فرد احساس ضعف یا سنگینی پیدا کند و نیاز به ماندن در رختخواب داشته باشد.

✓ فرد باید هر چند وقت یکبار وضعیت خود را بر روی تخت تغییر دهد تا مناطقی که دچار بی‌حسی شده‌اند، زخم نشوند.

✓ ممکن است بر توانایی فرد برای رفتن به دستشویی تأثیر بگذارد و فرد مجبور به استفاده از سوند برای تخلیه مثانه خود شود.

✓ مادرانی که با این روش نوزاد خود را به دنیا آورده‌اند باید بعد از زایمان تحت‌نظر باشند. فشارخون مادر هر ۵ دقیقه یکبار پس از شروع بی‌حسی اپیدورال چک می‌شود. همچنین تپش قلب جنین نیز باید در ۳۰ دقیقه اول پس از شروع این روش بررسی شود. این بررسی‌ها به این دلیل است که بی‌حسی اپیدورال می‌تواند فشارخون را پایین بیاورد.

✓ مرحله‌ای که نوزاد باید با فشاری که مادر می‌آورد خارج شود و اصطلاحاً به دنیا بیاید، در این روش زیاد طول می‌کشد، زیرا مادر احساس درد نمی‌کند و عجله‌ای برای فشار ندارد. در این حالت پزشک باید مادر را تشویق کند که با فشار نوزاد را به دنیا آورد. متأسفانه شانس استفاده از فورسپس در این روش زیاد می‌باشد.

✓ اگر سوزن اپیدورال به کیسه اطراف ستون فقرات آسیب بزند و مایع نشت پیدا کند، مادر به سردردهای شدید مبتلا می‌شود.

هشدار

استفاده از این روش اگرچه ترس بسیاری از مادران را برای زایمان طبیعی از بین می‌برد، اما لازم به ذکر است که متخصص بیهوشی و متخصص زنان خبره‌ای را برای این کار می‌طلبند تا همه چیز به خوبی پیش برود. /ح